

Noodpakket Coronavirus

De economische schade die het corona virus aanricht komt steeds duidelijker in beeld. De Rabobank hanteert hiervoor een aantal scenario's die gefaseerd in de tijd doorwerken. Bij het scenario 'bad' is de ergste pijn na het eerste kwartaal geleden, in het scenario 'worse' is er een veel langere een verdere doorwerking en het scenario 'ugly' gaat uit van een behoorlijke pandemie. Daarnaast is het zaak rekening te houden met het ondenkbare, iets wat de afgelopen maanden wel duidelijk is gebleken. De schattingen van de impact van dit soort scenario's voor Nederland variëren maar lopen al snel van 0,7% minder groei, tot bij een verdere pandemie zelfs een grote krimp van onze economie.

De aard van de schade zal economisch van sector tot sector verschillen. Zo kan er sprake zijn van een (tijdelijke) vraaguitval die op termijn wordt ingehaald. Ook kan sprake zijn van aanboduitval doordat de productie vertraagt als gevolg van latere levering en hogere kosten bijvoorbeeld omdat er geen of moeilijkere/duurdere alternatieven zijn. Het afzeggen van events, sociale isolatie en andere maatregelen die worden genomen zal permanente economische schade opleveren. Op korte termijn zien we daarvan effecten op de liquiditeitspositie van de ondernemers en zullen sommige ondernemers daardoor in de problemen komen. Omzetzalingen kunnen in sommige sectoren echt hard gaan (variërend van 20- tot soms 60%).

Noodpakket economische schade Corona virus

Uitgangspunt van VNO-NCW en MKB-Nederland is dat ondernemers zo min mogelijk (permanente) schade moeten ondervinden van de uitbraak van dit virus. Dit is een externe omstandigheid die niet onder het normale ondernemersrisico valt. Ook andere landen nemen al actie (zie box).

Duitsland kondigt een investeringspakket aan van €12,4 miljard voor periode 2021-2024, m.n. wegnennetwerk en de bouw van betaalbare woningen. Daarnaast krijgen bedrijven die personeel naar huis sturen van de overheid verruimde overheidssteun voor loondoorbetaling. Italië treft voor €10 miljard aan fiscale maatregelen om de economie overeind te houden. Daarnaast komt een moratorium op schuldbetalingen, zelfs voor hypotheek. Bovendien worden de begrotingsregels voor Italië versoepeld.

We bepleiten dan ook dat de overheid er, in nauw overleg met het bedrijfsleven, alles aan doet om te voorkomen dat in de kern gezonde ondernemers de dupe worden van deze uitzonderlijke omstandigheden. Dat vraagt om maatregelen die wat doen aan de loonkosten, kunnen zorgen voor financiering (vaak ook van overige kosten) en die liggen in de fiscale sfeer. Daarnaast is permanente aandacht voor sectorspecifieke gevolgen van groot belang. Langs de economische scenario's komen we zo tot een aantal mogelijke maatregelen die kunnen worden ingezet in de verschillende scenario's.

1. Liquiditeitspakket

Inzet van VNO-NCW en MKB Nederland op korte termijn is gericht op een samenhangend pakket dat zich richt op het versterken van de liquiditeitspositie van getroffen bedrijven. Dit pakket bestaat uit de volgende maatregelen

Werktijdverkorting (wvt):

- Deze is al van kracht en wordt nu al door ondernemers gebruikt.

- Wel blijken een aantal voorwaarden van de regeling nog te knellen. Zo gaat de overheid pas na een aantal weken over tot betaling, mist oog voor regionale verschillen, en zijn enkele voorwaarden niet goed hanteerbaar voor sommige sectoren (o.a. de reders, uitzendbranche).
- We hebben een inventarisatie gemaakt van deze knelpunten en zetten ons in om in overleg met het ministerie van SZW deze voorwaarden verder te verbeteren.

Overbruggingsfinanciering:

- Inzet op een vorm van overbruggingskrediet waar ondernemers *tegen aantrekkelijke voorwaarden en snel* krediet kunnen opnemen om de ergste periode door te komen. Het zou daarbij ook moeten kunnen gaan om een garantie op rekeningcourant krediet. Dat voorkomt dat bedrijven een heel proces van kredietaanvraag door moeten.
- Meest logisch is te bezien of de BMKB hiervoor ingeregeld kan worden. Dit is recent ook gedaan voor MKB-bedrijven die worden geraakt door de PFAS- en/of stikstof-problematiek. De BMKB verlaagt het risico voor de financier en maakt de kans op het krijgen van financiering groter.
- Overleg met VNO-NCW/MKB Nederland en de NVB en EZK op dit terrein loopt en het kabinet heeft inmiddels toegezegd dit te zullen gaan doen.

Soepeler invorderingsbeleid Belastingdienst

- Bij betalingsproblemen als gevolg van de huidige economische impact door het Coronavirus kijken we waar het invorderingsbeleid van de belastingdienst verdere versoepeling behoeft, met name gericht op de acute problemen. We denken aan:
 - *Opschorten betalen en snel bijstellen van voorlopige aanslagen;* Door tegenvallende winstcijfers zijn de voorlopige aanslagen inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting voor 2020 in veel gevallen te hoog vastgesteld. Het ligt voor de hand dat betaling van deze aanslagen kan worden opgeschort en snel naar beneden kunnen worden bijgesteld.
 - *Verruimen Kort uitstel;* op dit moment is er ook een uitstelfaciliteit voor ondernemers waarbij kort uitstel kan worden verkregen op telefonisch of schriftelijk verzoek. Dit vereenvoudigde uitstel van betaling is bedoeld voor de compliantie ondernemers met liquiditeitsproblemen. Dit kortdurende uitstel kan worden verleend gedurende een periode van ten hoogste vier maanden, mits het gaat om reeds opgelegde belastingaanslagen en de openstaande belastingenschuld niet meer beloopt dan € 20.000. Wij stellen voor deze grens tijdelijk te verhogen naar € 100.000.
 - In combinatie met versoepeling van het invorderingsbeleid hoort het opschorten van invorderingsrente en belastingrente, aangezien dat in sommige gevallen prohibitief kan zijn voor het effectief functioneren van soepeler invorderingsbeleid.
 - Snel en soepel toekennen van uitstel aan ondernemers voor het indienen van de aangifte inkomstenbelasting 2019.

De maatregelen werken in samenhang tot elkaar door de wtv dalen de lasten van de ondernemer en door de mogelijkheid later te betalen aan de belasting 'loopt' minder geld uit de ondernemer. Dat komt de financierbaarheid van de ondernemer voor de overbruggingsfinanciering ten goede. Doordat de overheid extra garant staat kunnen vervolgens de banken ook beter in staat gesteld worden om te acteren.

2. Intensiveren liquiditeitspakket

In het scenario 'worse' is verdere intensivering langs bovenstaande lijnen voor de hand liggend. Te denken valt aan:

Sociaal pakket:

- Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz): Zelfstandigen kunnen in (tijdelijke) financiële problemen komen die het voortbestaan van hun bedrijf bedreigen. Bezien of verruiming nodig en wenselijk is.
- Verlenging van de periode wtv, is nu 24 weken maar zou dan langer moeten gelden

Financiering:

- Aanpassen go-regeling : de go-regeling zou ook ingeregeld kunnen worden voor wat grotere zaken waar de bmkb niet volstaat (vanwege maximum omvang bedrijf en/of benodigd krediet). Op deze manier is ook het meer internationaal opererend bedrijfsleven te bereiken.
- Noodfonds: Bij grote permanente schade die niet verzekeraar was of bij hele stevige sectorale impact zou een gericht noodfonds overwogen kunnen worden. Dat gaat om binnenlandse sectoren maar ook kunnen specifiek maatregelen nodig zijn voor exporterende sectoren.
- Bij opdrachten gelden bijna altijd termijnen voor opleveren van het werk. Bij deze oplevertermijnen wordt veelal een boeteclausule gehanteerd bij niet tijdig opleveren. Als werk door het coronavirus niet tijdig afkomt, zouden wij een evenredig uitstel van de boeteclausule willen bepleiten bij opdrachtgevers.

Fiscaal pakket:

- *Uitstel voor langere periode:* Er zijn op dit moment regels voor uitstel van betaling voor een langere periode (soms ook langer dan 12 maanden) als sprake is van tijdelijke liquiditeitsproblemen als gevolg van een oorzaak die buiten de invloed van de ondernemer ligt. Het moet gaan om betalingsproblemen die tijdelijke van aard zijn en die vóór een bepaald tijdstip zullen worden opgelost. De ontvanger kan nadere voorwaarden stellen en zekerheid verlangen, bijvoorbeeld (bodem)beslag. Omdat op dit moment niet duidelijk is hoe lang de problemen zullen aanhouden pleiten wij voor een lankmoedige houding van de Belastingdienst bij het beoordelen van verzoeken om uitstel voor een langere periode.
- *Oproep aan lokale overheden* om ter zake van de lokale lasten soepel en snel betalingsregelingen te treffen bij ondernemers die daarom verzoeken.
- *Tijdelijke verruiming van de verliesverrekening.* Als een onderneming in 2020 en 2021 verlies maakt, zou dit verlies normaal gesproken verrekend kunnen worden met een winst over het voorgaande jaar en de zes volgende jaren. Als tijdelijke maatregel zou ingevoerd kunnen worden dat het verlies ook mag worden verrekend met winsten over twee oudere jaren. Een verlies uit 2020 kan dus niet alleen verrekend worden met een winst over 2019 maar ook met winsten over 2018 of 2017. Deze verruiming levert direct liquiditeitsvoordeel op voor ondernemingen die nu in een verliessituatie terecht komen.

3. Crisispakket

Als de situatie langer aanhoudt liggen verdere maatregelen voor de hand die er ook op gericht moeten zijn de investeringen in de economie aan te jagen

Sociaal:

- Herinvoering deeltijd ww
- Bezien mogelijkheden uitbereiding WAZO (kinderopvang)

Financiering:

- Herinvoering van de crisis- en herstelwet om zo investeringen aan te jagen

Fiscaal:

- *Gebruikelijk loon en omzetzakking.* Als de omzet door de economische crisis is gedaald, zou ingevoerd kunnen worden dat in 2020 en 2021 een lager gebruikelijk loon in aanmerking mag worden genomen zonder dat daarvoor toestemming nodig is van de Belastingdienst.
- *Tijdelijke verruiming willekeurige afschrijving.* Op investeringen mag normaal gesproken in vijf jaar worden afgeschreven. Als tijdelijke maatregel zou ingevoerd kunnen worden dat investeringen die in 2020 en 2021 zijn gedaan in twee jaar kunnen worden afgeschreven (dus maximaal 50% per jaar). Deze maatregel geldt niet voor specifieke bedrijfsmiddelen, zoals onroerend goed en auto's. De versnelde afschrijving betekent een hogere kostenpost, minder fiscale winst en dus minder belasting.
- *Verlaging van de vennootschapsbelasting.* Het is nu meer dan ooit belangrijk dat de verlaging van de vennootschapsbelasting doorkomt in 2021. Deze tariefsverlaging is al ruimschoots betaald door ondernemers door lastenverzwaringen in 2019 en 2020, en is hard nodig om de impact van de economische teruggang op te vangen.
- *Uitstel van voorgenomen lastenverzwaringen in 2021.* Wij pleiten ervoor nieuw te introduceren belastingen zoals de CO₂-heffing en Vliegbelasting uit te stellen. Daarnaast zou de voorgenomen versoberingen in de innovatiebox en de liquidatieverliesregeling ook moeten worden uitgesteld of teruggenomen.

4. 'Het ondenkbare'

De afgelopen weken en zelfs dagen laten zien dat ondenkbare zaken heel snel toch denkbaar blijken te zijn. Dat vraagt ook aan overheidszijde om, samen met het bedrijfsleven, na te denken over maatregelen om in extreme situaties na te denken over (compensatie van) economische schade. Denk aan het doorbetalen van de lonen door de overheid in situaties van een volledige *lock down*. Of denk aan hele specifieke staatssteun voor zwaar getroffen sectoren. Ook moet worden nagedacht over situaties waarin extreem hamstergedrag ontstaat of extreme prijsstijgingen beginnen te ontstaan.

Aandacht voor sectorale knelpunten

In alle scenario's en situaties vragen we aandacht voor hele sectorspecifieke knelpunten. In een aantal sectoren (zoals onder andere horeca, reizen) zijn de economische gevolgen nu heel snel

merkbaar. Extra aandacht is dan noodzakelijk. Ook kan het gaan om hele specifieke knelpunten in de werking van een regeling (zoals de wtv) of zorgen om de leveringszekerheid van voedingsmiddelen in situaties van isolatie. Of denk aan mogelijke gevolgen van de ketenregeling voor theater producenten. Voor sommige sectoren kan een dreigend tekort aan hulpmiddelen op termijn grote effecten hebben op de bedrijfsvoering (denk aan mondkapjes).

VNO-NCW en MKB Nederland hebben permanent oog voor deze knelpunten en zullen hierover met de relevante branches in overleg treden met de overheid. We roepen de overheid bovendien op om snel en helder te communiceren rondom (voorgenomen) maatregelen. Samen met de kvk zetten MKB Nederland en VNO-NCW een ondernemersloket op waar ondernemers terecht kunnen voor alle vragen.